

Ερωτήσεις – Απαντήσεις Ταμείου Μικροπιστώσεων ΤΕΠΙΧ III

Α. Γενικές ερωτήσεις

1. ΕΡΩΤΗΣΗ: Τι είναι το Ταμείο Μικροπιστώσεων ΤΕΠΙΧ III;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Το Ταμείο Μικροπιστώσεων ΤΕΠΙΧ III αποτελεί ένα χρηματοδοτικό μέσο επιμερισμένου ρίσκου για την παροχή επενδυτικών δανείων έως 40% του συνόλου της χρηματοδότησης και δανείων κίνησης ειδικού σκοπού, το οποίο υλοποιείται στο πλαίσιο του Ταμείου Χαρτοφυλακίου «Ταμείο Επιχειρηματικότητας III». Στόχος του είναι να στηρίξει τις πολύ μικρές οντότητες και τα φυσικά πρόσωπα που ασκούν ατομική επιχειρηματική δραστηριότητα, με έμφαση στη γυναικεία επιχειρηματικότητα, καθώς και άλλες κατηγορίες που καθορίζονται κατά τα προβλεπόμενα του άρθρου 15, παρ. 2 του ν. 4701/2020 (ΦΕΚ Α' 128/30.06.2020), που δεν έχουν πρόσβαση στις παραδοσιακές τραπεζικές πηγές χρηματοδότησης. Σημαντική παράμετρος του Ταμείου είναι η παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών επιχειρηματικής εκπαίδευσης (**mentoring**) στους δικαιούχους μικροχρηματοδοτήσεων. Η εν λόγω παροχή είναι υποχρεωτική για τον τελικό αποδέκτη.

2. ΕΡΩΤΗΣΗ: Ποιος είναι ο προϋπολογισμός του Ταμείου και η πηγή χρηματοδότησης;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Η χρηματοδότηση του Ταμείου πραγματοποιείται με πόρους ύψους €60.000.000 που συγχρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ (ΕΚΤ+). Ο προϋπολογισμός κατανέμεται σε δύο κατηγορίες επιχειρηματικότητας (**Υποπρογράμματα**) ως εξής:

- €40εκ. για την Γενική Επιχειρηματικότητα
- €20εκ. για την Γυναικεία Επιχειρηματικότητα

Συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής των Ιδρυμάτων Μικροχρηματοδοτήσεων κατά 40% (για τη Γενική Επιχειρηματικότητα) ή 25% (για τη Γυναικεία Επιχειρηματικότητα) σε κάθε χορήγηση, διαμορφώνεται συνολικό χαρτοφυλάκιο δανείων ύψους περίπου €83.000.000.

3. ΕΡΩΤΗΣΗ: Ποιο είναι το οικονομικό πλεονέκτημα για τη χρηματοδοτούμενη επιχείρηση;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

- A. Η χρηματοδοτούμενη επιχείρηση απαλλάσσεται πλήρως των τόκων για το μέρος του δανείου που συγχρηματοδοτείται από το Ταμείο (για το 60% εκάστου δανείου για τη Γενική Επιχειρηματικότητα ή για το 75% για τη Γυναικεία Επιχειρηματικότητα), δεδομένου ότι το ποσό αυτό του παρέχεται από το Ταμείο άτοκα.
- B. Κάθε Ίδρυμα Μικροχρηματοδοτήσεων που συμμετέχει στο Ταμείο υποχρεούται να παρέχει επιτόκιο που δεν θα υπερβαίνει εκείνο που θα εφάρμοζε σε αντίστοιχη χρηματοδότηση, χωρίς τη συμμετοχή του Ταμείου.

version 7_ 07.05.2025

- Γ. Για τη χορήγηση του δανείου δεν θα λαμβάνονται εμπράγματα εξασφαλίσεις.
Δ. Το δάνειο παρέχεται χωρίς την εφαρμογή της εισφοράς του Ν. 128/75.

4. ΕΡΩΤΗΣΗ: Ποιο είναι το σχήμα χρηματοδότησης κάθε δανείου;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Το Ταμείο καταβάλλει για κάθε δάνειο το 60% (για τη Γενική Επιχειρηματικότητα) ή το 75% (για τη Γυναικεία Επιχειρηματικότητα) του κεφαλαίου άτοκα, ενώ το υπόλοιπο 40% ή 25% αντίστοιχα, χορηγείται μέσω του Ιδρύματος Μικροχρηματοδοτήσεων, με επιτόκιο που δεν θα υπερβαίνει εκείνο που θα εφάρμοζε σε αντίστοιχη χρηματοδότηση, χωρίς τη συμμετοχή του Ταμείου.

5. ΕΡΩΤΗΣΗ: Ποιος αναλαμβάνει την πιστωτική σχέση με την ενδιαφερόμενη επιχείρηση;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Η σύναψη δανείων, η εκταμίευση και η παρακολούθηση αυτών, υλοποιούνται από το εκάστοτε συνεργαζόμενο Ίδρυμα Μικροχρηματοδοτήσεων και σύμφωνα με τις εσωτερικές πολιτικές και διαδικασίες του, τηρώντας τους όρους του Ταμείου, όπως αυτοί ισχύουν και περιγράφονται στην Πρόσκληση του Ταμείου και την Επιχειρησιακή Συμφωνία μεταξύ της ΕΑΤ και του Ιδρύματος Μικροχρηματοδοτήσεων. Το Ίδρυμα Μικροχρηματοδοτήσεων έχει τη μόνη άμεση πιστωτική σχέση με την επιχείρηση.

6. ΕΡΩΤΗΣΗ: Ποιο είναι το ύψος χρηματοδότησης;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Το ύψος του δανείου κυμαίνεται από €3.000 έως €25.000 και για τα δύο Υποπρογράμματα (Γενική και Γυναικεία Επιχειρηματικότητα). Κάθε επιχείρηση έχει δυνατότητα να συνάψει περισσότερες από μία δανειακές συμβάσεις, με την προϋπόθεση το συνολικό δανειζόμενο ποσό σε κάθε χρονική στιγμή να μην υπερβαίνει τις 25.000 ευρώ.

Μια επιχείρηση μπορεί να υποβάλλει μέσω της ίδιας αίτησης, αίτημα για χρηματοδότηση επενδυτικού σχεδίου και για χορήγηση κεφαλαίου κίνησης ειδικού σκοπού, με την προϋπόθεση ότι το σύνολο των δανειακών κεφαλαίων δεν υπερβαίνει το ποσό των €25.000.

Επιπλέον, η επιχείρηση θα καθοδηγηθεί αναφορικά με την ευδοκίμηση του επιχειρηματικού της σχεδίου μέσω εστιασμένων προγραμμάτων εκπαίδευσης (mentoring), το κόστος των οποίων επιχορηγείται από το Ταμείο, έως του ποσού των €900 ανά ΑΦΜ Τελικού Αποδέκτη.

7. ΕΡΩΤΗΣΗ: Ποια είναι η διάρκεια του δανείου;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Η διάρκεια του δανείου κυμαίνεται από 12 έως 96 μήνες, με δυνατότητα περιόδου χάριτος έως έξι (6) μήνες, και για τα δύο Υποπρογράμματα (Γενική και Γυναικεία Επιχειρηματικότητα).

8. ΕΡΩΤΗΣΗ: Ποιες είναι οι επιλέξιμες μορφές δανείων;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

version 7_ 07.05.2025

Δάνεια με σκοπό την υλοποίηση επενδυτικών σχεδίων ή/και την παροχή κεφαλαίου κίνησης τακτής λήξης ειδικού σκοπού. Επισημαίνεται ότι οι δαπάνες σε **πάγια** (εξοπλισμός, άυλα πάγια, κλπ.) δεν θα πρέπει να υπερβαίνουν το 40% της συνολικής χρηματοδότησης.

9. ΕΡΩΤΗΣΗ: Ποια είναι η περίοδος χορήγησης και ποια η περίοδος εκταμίευσης των δανείων;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Τα δάνεια χορηγούνται μετά τη σύναψη της Επιχειρησιακής Συμφωνίας με τον ΕΧΟ και μέχρι ανάλωση του προϋπολογισμού του Ταμείου ή το αργότερο έως τη λήξη της περιόδου επιλεξιμότητας του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» (31-12-2029).

Τα δάνεια εκταμιεύονται εφάπαξ ή τμηματικά, εντός δύο (2) μηνών από την υπογραφή της δανειακής σύμβασης και το αργότερο έως την 31.12.2029.

Στην περίπτωση όπου ένα δάνειο χορηγηθεί σε ημερομηνία κατά την οποία υπολείπεται διάστημα μικρότερο των δύο (2) μηνών έως τη λήξη της περιόδου επιλεξιμότητας (31-12-2029), η εκταμίευση θα πρέπει να επισπευθεί και να λάβει χώρα το αργότερο έως την 31.12.2029.

Για παράδειγμα: Δάνειο που χορηγείται στις 15.11.2029, δεν δύναται να εξαντλήσει το προβλεπόμενο διάστημα των δύο (2) μηνών για την εκταμίευσή του, λόγω του ότι θα πρέπει να έχει εκταμιευθεί το αργότερο έως τις 31.12.2029 (λήξη της περιόδου επιλεξιμότητας).

10. ΕΡΩΤΗΣΗ: Απαιτούνται εξασφαλίσεις για την παροχή της χρηματοδότησης;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Το Ίδρυμα Μικροχρηματοδοτήσεων λαμβάνει μόνο ενοχικές εξασφαλίσεις, σύμφωνα με την πιστωτική πολιτική του. Το Ίδρυμα Μικροχρηματοδοτήσεων δεν δύναται να λάβει εμπράγματα εξασφαλίσεις σύμφωνα με το αρ. 17 του Ν. 4270/2021, όπως ισχύει.

11. ΕΡΩΤΗΣΗ: Ποια είναι η τιμολογιακή πολιτική (επιτόκια) που εφαρμόζεται;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Για το 60% (για τη Γενική Επιχειρηματικότητα) και το 75% (για τη Γυναικεία Επιχειρηματικότητα) του κεφαλαίου του δανείου, το μέρος δηλαδή που προέρχεται από τους πόρους του Ταμείου, το επιτόκιο είναι μηδενικό. Για το 40% και 25% αντίστοιχα του κεφαλαίου του δανείου, το μέρος δηλαδή που παρέχεται από το Ίδρυμα Μικροχρηματοδοτήσεων, εφαρμόζεται το επιτόκιο που έχει δηλωθεί από το κάθε Ίδρυμα Μικροχρηματοδοτήσεων σύμφωνα με την τιμολογιακή του πολιτική και σε συμφωνία με την υποβληθείσα πρότασή για την συμμετοχή του στο Ταμείο.

12. ΕΡΩΤΗΣΗ: Ποια είναι τα ανώτατα προσφερόμενα επιτόκια ανά Ίδρυμα Μικροχρηματοδοτήσεων;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Παρατίθεται παρακάτω αναλυτικός πίνακας μέγιστων προσφερόμενων επιτοκίων ανά Ίδρυμα Μικροχρηματοδοτήσεων:

A/A	ΣΤΑΘΕΡΟ ΕΠΙΤΟΚΙΟ	ΚΥΜΑΙΝΟΜΕΝΟ ΕΠΙΤΟΚΙΟ	ΚΟΣΤΟΣ ΦΑΚΕΛΟΥ
-----	------------------	----------------------	----------------

version 7_ 07.05.2025

	ΙΔΡΥΜΑ ΜΙΚΡΟΧΡΗΜΑΤΟΔΟ ΤΗΣΕΩΝ	ΜΕΓΙΣΤΗ ΤΙΜΗ ΣΤΑΘΕΡΟΥ ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ	ΕΠΙΤΟΚΙΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ	ΜΕΓΙΣΤΗ ΤΙΜΗ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΥ ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ (max spread)	
1	ΑΦΗ / ΑΦΙ MICROFINANCE	16%	-	-	4% κόστος παρακολούθησης φακέλου (upfront fee / one-off)
2	MICROSMART	16.5%	-	-	50€ σε όσους συμβασιопоιηθούν
3	TMEΔΕ Microfinance Solutions	10%	3M Euribor	7,30%	0

13. ΕΡΩΤΗΣΗ: Πώς διαμορφώνεται το τελικό επιτόκιο του δανείου;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Το τελικό επιτόκιο του δανείου προκύπτει από το σταθμισμένο άθροισμα:

- Για την Γενική Επιχειρηματικότητα:
(60% * 0%) + [40% * (επιτόκιο κεφαλαίων Ιδρύματος Μικροχρηματοδοτήσεων)]
- Για την Γυναικεία Επιχειρηματικότητα:
(75% * 0%) + [25% * (επιτόκιο κεφαλαίων Ιδρύματος Μικροχρηματοδοτήσεων)]

Σε κάθε περίπτωση, το δάνειο παρέχεται χωρίς την εφαρμογή της εισφοράς του Ν. 128/75.

Παράδειγμα 1: Για προσφερόμενο επιτόκιο 16% από το Ίδρυμα Μικροχρηματοδοτήσεων, το τελικό επιτόκιο του δανείου διαμορφώνεται ως εξής:

- Για την Γενική Επιχειρηματικότητα:
(60% * 0%) + (40% * 16%) = 6,4%
- Για την Γυναικεία Επιχειρηματικότητα:
(75% * 0%) + (25% * 16%) = 4%

Παράδειγμα 2: Για προσφερόμενο επιτόκιο 8% από το Ίδρυμα Μικροχρηματοδοτήσεων, το τελικό επιτόκιο του δανείου διαμορφώνεται ως εξής:

- Για την Γενική Επιχειρηματικότητα:
(60% * 0%) + (40% * 8%) = 3,2%
- Για την Γυναικεία Επιχειρηματικότητα:

version 7_ 07.05.2025

$$(75\% * 0\%) + (25\% * 8\%) = 2\%$$

14. ΕΡΩΤΗΣΗ: Τα τρία Ιδρύματα Μικροχρηματοδοτήσεων που συγχρηματοδοτούν το πρόγραμμα είναι ιδιωτικά ή είναι φορείς του δημοσίου;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Τα Ιδρύματα Μικροχρηματοδοτήσεων, σύμφωνα με το άρ. 2 του Ν.4701/2020 (ΦΕΚ Α' 128/30.01.2020), είναι νομικά πρόσωπα με έδρα την Ελλάδα, που λαμβάνουν άδεια προκειμένου να χορηγούν μικροχρηματοδοτήσεις στην Ελλάδα. Σύμφωνα με το άρ. 5, τα Ιδρύματα Μικροχρηματοδοτήσεων ιδρύονται και λειτουργούν με τη μορφή κεφαλαιουχικής ή αστικής εταιρείας αποκλειστικού σκοπού, έπειτα από άδεια λειτουργίας η οποία χορηγείται από την Τράπεζα της Ελλάδος. Δεν είναι φορείς του Δημοσίου.

15. ΕΡΩΤΗΣΗ: Ποιος είναι ο ρόλος των Ιδρυμάτων Μικροχρηματοδοτήσεων;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Το Ταμείο Μικροπιστώσεων υλοποιείται μέσω των αδειοδοτημένων στην Ελλάδα Ιδρυμάτων (Φορέων) Μικροχρηματοδοτήσεων (Μικροπιστώσεων) που έχουν προσχωρήσει σε συνεργασία με την ΕΑΤ κατόπιν σχετικής ανοικτής πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος και σχετικής αξιολόγησης. Ως εκ τούτου οι επιλεγμένοι Φορείς Μικροπιστώσεων εκτελούν καθήκοντα διαχείρισης/ υλοποίησης του Ταμείου Μικροπιστώσεων ως Ενδιάμεσοι Χρηματοπιστωτικοί Οργανισμοί (ΕΧΟ ή ΧΟ). Ταυτόχρονα συμμετέχουν στο Ταμείο με ίδια κεφάλαια προκειμένου μαζί με τα κεφάλαια του Ταμείου που προέρχονται από πόρους του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα», να παρασχεθούν στην αγορά νέα Δάνεια επιμερισμένου ρίσκου επενδυτικού σκοπού και κεφαλαίων κίνησης ειδικού σκοπού. Οι φορείς μικροπιστώσεων παρέχουν ακόμα, οι ίδιοι ή μέσω εξουσιοδοτημένων συνεργατών τους, υπηρεσίες εκπαίδευσης/ υποστήριξης (mentoring).

16. ΕΡΩΤΗΣΗ: Δίνεται η δυνατότητα πρόωρης εξόφλησης του δανείου;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Η επιχείρηση μπορεί να εξοφλήσει μερικώς ή ολικώς το δάνειο πριν την ημερομηνία λήξης του χωρίς οποιαδήποτε ποινή ή άλλη επιβάρυνση.

17. ΕΡΩΤΗΣΗ: Υπάρχουν έξοδα φακέλου για την επιχείρηση;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Τα έξοδα φακέλου των συνεργαζόμενων Ιδρυμάτων Χρηματοδοτήσεων παρατίθενται στον παρακάτω πίνακα:

A/A	ΙΔΡΥΜΑ ΜΙΚΡΟΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ	ΚΟΣΤΟΣ ΦΑΚΕΛΟΥ
1	ΑΦΗ / AFI MICROFINANCE	4% κόστος παρακολούθησης φακέλου (one-off / σταθερό)
2	MICROSMART	50€ σε όσους συμβασιοποιηθούν
3	TMEDE Microfinance Solutions	0

18. ΕΡΩΤΗΣΗ: Ποιοι είναι οι δικαιούχοι/επιλέξιμες επιχειρήσεις του Ταμείου;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

- Είναι Πολύ Μικρές Οντότητες (επιχειρήσεις¹) σύμφωνα με τον ορισμό που αναγράφεται στο άρθρο 2 παρ.2 του Ν. 4308/2014 όπως ισχύει και, πρέπει να ικανοποιούνται τουλάχιστον 2 από τα παρακάτω 3 κριτήρια (Ν.4308/2014) κατά τη διάρκεια της οικονομικής χρήσης:
 - Μέσο όρο προσωπικού μικρότερο ή ίσο από 10 άτομα,
 - Σύνολο ενεργητικού μικρότερο ή ίσο των €450 χιλ.
 - Καθαρό κύκλο εργασιών μικρότερο ή ίσο των €900 χιλ.
- Φυσικά πρόσωπα που ασκούν ατομική επιχειρηματική δραστηριότητα.
- Δικαιούχοι λήψης μικροπιστώσεων δύναται να είναι και άλλες κατηγορίες, που καθορίζονται κατά τα προβλεπόμενα του άρθρου 15, παρ 2 του ν.4701/2020 (ΦΕΚ Α'128/30.06.2020).
- Πληρούν όλες τις προϋποθέσεις του Καν.(ΕΕ) 2831/2023.
- Λειτουργούν νόμιμα στην Ελλάδα (διαθέτοντας την απαραίτητη άδεια λειτουργίας - εφόσον απαιτείται).
- Οι επιχειρήσεις θα πρέπει να έχουν συσταθεί, ήτοι να διαθέτουν νομική μορφή και Α.Φ.Μ. ή να έχουν κάνει έναρξη σε περίπτωση ατομικής επιχείρησης, τουλάχιστον ένα (1) έτος πριν την ημερομηνία υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης στο ΟΠΣΚΕ.

¹ Επιχείρηση θεωρείται κάθε οντότητα, ανεξάρτητα από τη νομική της μορφή που ασκεί οικονομική δραστηριότητα. Σε αυτήν περιλαμβάνονται ειδικότερα αυτοαπασχολούμενα άτομα και οικογενειακές επιχειρήσεις, που ασκούν βιοτεχνική ή άλλη δραστηριότητα, καθώς και προσωπικές εταιρείες ή ενώσεις προσώπων, που ασκούν τακτικά μια οικονομική δραστηριότητα.

- Δεν είναι εισηγμένες σε οργανωμένη χρηματιστηριακή αγορά.
- Κρίνονται πιστοληπτικά αποδεκτές σύμφωνα με την ισχύουσα πιστωτική πολιτική και τις εσωτερικές διαδικασίες των ΕΧΟ.
- Ο δικαιούχος δεν έχει υπαχθεί σε συλλογική διαδικασία αφερεγγυότητας ούτε πληροί τις προϋποθέσεις με βάση την εγχώρια νομοθεσία στην οποία υπόκειται για να υπαχθεί σε συλλογική διαδικασία αφερεγγυότητας κατόπιν αιτήσεως των δανειστών του.
- Δεν έχουν λάβει ενίσχυση διάσωσης ή αναδιάρθρωσης, ή έχουν λάβει ενίσχυση διάσωσης, αλλά έχουν αποπληρώσει το δάνειο και έχουν λύσει τη σύμβαση εγγύησης ή έχουν λάβει ενίσχυση αναδιάρθρωσης, η οποία έχει ολοκληρωθεί.
- Είναι τραπεζικά ενήμερες ή έχουν οφειλή < 90 ημερών κατά την ημερομηνία της αίτησης.
- Δεν συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού του άρθρου 40 του νόμου 4488/17 (Α 137/139/17), όπως ισχύει.
- Είναι φορολογικά και ασφαλιστικά ενήμερες, τόσο κατά τον χρόνο υποβολής αίτησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος μέσω του KYC της ΕΑΤ, όσο και κατά τον χρόνο εκταμίευσης των δανείων. Εάν κατά τον χρόνο υποβολής αίτησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος μέσω του KYC της ΕΑΤ καταγράφονται στοιχεία αφερεγγυότητας στα τηρούμενα στοιχεία της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ, αυτά αξιολογούνται από τους ΕΧΟ σύμφωνα με την εφαρμοζόμενη πιστωτική πολιτική τους.
- Δεν εκκρεμεί εντολή ανάκτησης προηγούμενης παράνομης και ασύμβατης κρατικής ενίσχυσης βάση απόφασης ΕΕ ή ΔΕΕ.
- Δεν έχουν συμμετάσχει σε οποιοδήποτε άλλο πρόγραμμα της ΕΑΤ (πρώην ΕΤΕΑΝ) (από την 01-01-2019 έως την ημερομηνία υποβολής αίτησης υπαγωγής στο Ταμείο της ΕΑΤ).
- Εάν έχουν ενταχθεί πριν την 01-01-2019 σε προγράμματα της ΕΑΤ (πρώην ΕΤΕΑΝ/ΤΕΜΠΜΕ) που έληξαν ή βρίσκονται σε ισχύ, δεν έχουν εμφανίσει δυσμενή συναλλακτική συμπεριφορά στην αποπληρωμή των οφειλών τους (καταγγελία δανείου ή ληξιπρόθεσμες οφειλές για διάστημα μεγαλύτερο ή ίσο των 90 ημερών) ή έχουν εμφανίσει δυσμενή συναλλακτική συμπεριφορά (καταγγελία δανείου) αλλά έχουν εξοφλήσει πλήρως τις οφειλές τους πριν την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης ή εφόσον πρόκειται για πρόγραμμα εγγυοδοσίας, δεν έχει καταβληθεί το ποσό εγγύησης από πλευράς της ΕΑΤ ή εφόσον έχει βεβαιωθεί η εν λόγω οφειλή στην αρμόδια Δ.Ο.Υ., αυτή έχει ενταχθεί σε καθεστώς ρύθμισης, η οποία συνεχίζει να είναι σε ισχύ κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης.

Έχουν εγγραφεί στο Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων του άρθρου 20 του ν.4557/2018 (Α' 139), ως ισχύει, πριν την ημερομηνία υποβολής αίτησης χρηματοδότησης. Σημειώνεται ότι οι ατομικές επιχειρήσεις δεν έχουν υποχρέωση εγγραφής στο Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων.

19. ΕΡΩΤΗΣΗ: Οι ΚοινΣΕπ είναι εντός πλαισίου Προγράμματος;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ναι. Η Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση του Ν. 4430/2016 ως ισχύει (ΚΟΙΝ.ΣΕΠ), είναι επιλέξιμη νομική μορφή.

20. ΕΡΩΤΗΣΗ: Είναι επιλέξιμη για το Ταμείο Μικροπιστώσεων μονοπρόσωπη ΙΚΕ με έδρα την Ελλάδα, που ανήκει σε αγγλική εταιρεία; Η αγγλική εταιρεία ανήκει κατά 100% σε υπήκοο Ελλάδας που είναι ταυτόχρονα διαχειριστής/διαχειρίστρια της ΜΟΝ.ΙΚΕ.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Η επιχείρηση είναι επιλέξιμη εφόσον καλύπτονται οι προϋποθέσεις επιλεξιμότητας συμμετοχής σύμφωνα και με τη σχετική ερωτοαπάντηση «Ποιοι είναι οι δικαιούχοι/επιλέξιμες επιχειρήσεις του Ταμείου;»

21. ΕΡΩΤΗΣΗ: Ποιες είναι οι επιπλέον προϋποθέσεις για τη Γυναικεία Επιχειρηματικότητα;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Επιπρόσθετα των κριτηρίων επιλεξιμότητας της Γενικής Επιχειρηματικότητας, η χρηματοδότηση με όρους Γυναικείας Επιχειρηματικότητας απευθύνεται σε Επιχειρήσεις κάθε νομικής μορφής, όπου σε περίπτωση εταιρικών σχημάτων, ο μέτοχος/εταίρος κατά ποσοστό άνω του 50% είναι γυναίκα και η διαχείριση/εκπροσώπηση της επιχείρησης πραγματοποιείται από γυναίκα. Σε περίπτωση ατομικών επιχειρήσεων ο επιχειρηματίας πρέπει να είναι γυναίκα.

22. ΕΡΩΤΗΣΗ: Ποια είναι επιλέξιμα δάνεια;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Είναι τα δάνεια που πληρούν σωρευτικά τις παρακάτω προϋποθέσεις:

- Δάνεια σε επιχειρήσεις που θα συναφθούν μετά την σύναψη της Επιχειρησιακής Συμφωνίας με το Ίδρυμα Μικροχρηματοδοτήσεων.
- Θα χορηγηθούν και εκταμιευθούν το αργότερο έως 31-12-2029 (λήξη περιόδου επιλεξιμότητας του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα») ή μέχρι ανάλωσης του προϋπολογισμού του Ταμείου.
- Σκοπός χορήγησης των δανείων είναι η υλοποίηση των επενδυτικών σχεδίων των επιχειρήσεων ή/και η παροχή κεφαλαίου κίνησης ειδικού σκοπού, βάσει υποβληθέντος επιχειρηματικού σχεδίου.
- Τα Δάνεια θα αφορούν σε νέες χρηματοδοτήσεις επιχειρήσεων.
- Απαγορεύεται η αναχρηματοδότηση/αποπληρωμή υφιστάμενων δανείων και πιστωτικών γραμμών, η χρηματοδότηση προγράμματος καταβολής μερισμάτων ή αγοράς μετοχών και η χρηματοδότηση Εξαγορών και Συγχωνεύσεων. Προς επιβεβαίωση τούτου, προβλέπονται σχετικές πρόνοιες στην οικεία Δανειακή Σύμβαση.

- Η αίτηση χρηματοδότησης για το δάνειο έχει υποβληθεί μέσω KYC “Πλατφόρμα Know your Customer” της ΕΑΤ, και στη συνέχεια μέσω ΟΠΣΚΕ (Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων του ΥΠΕΘΟΟ).
- Τα χορηγούμενα δάνεια μπορούν να συνδυάζονται με άλλες μορφές ενίσχυσης (κοινοτικής ή εθνικής) υπό τις εξής προϋποθέσεις:
 - ο πρέπει να τηρούνται οι ισχύοντες κανόνες της Ένωσης περί κρατικών ενισχύσεων,
 - ο πρέπει να διενεργούνται χωριστές λογιστικές εγγραφές για την κάθε μορφή στήριξης (δάνειο και επιχορήγηση mentoring),
 - ο μπορεί ο συνδυασμός των ενισχύσεων να καλύπτει την ίδια δαπάνη υπό τον όρο ότι το άθροισμα όλων των συνδυασμένων μορφών στήριξης δεν υπερβαίνει το συνολικό ποσό της συγκεκριμένης επιλέξιμης δαπάνης (το τμήμα του δανείου υποστηριζόμενο από το ΕΣΠΑ μαζί με την Επιχορήγηση να είναι μικρότερο ή ίσο του επιχορηγούμενου π/υ του επιχειρηματικού σχεδίου),
 - ο τα χορηγούμενα δάνεια δεν χρησιμοποιούνται για τη προχρηματοδότηση επιχορηγήσεων,
 - ο τα χορηγούμενα δάνεια θα πρέπει να εξετάζονται ως προς τη βιωσιμότητα των επιχειρησιακών σχεδίων (business plan) που χρηματοδοτούν.

23. ΕΡΩΤΗΣΗ: Επιχειρήσεις που χρηματοδοτήθηκαν μέσω του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων (EIF) μπορούν να ενταχθούν στο Ταμείο Μικροπιστώσεων για χρηματοδότηση διαφορετικών δαπανών, με την προϋπόθεση ότι το σύνολο της χρηματοδότησης δεν ξεπερνά τις €25.000;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Το όριο των €25.000 αφορά στο συνολικό δανειζόμενο ποσό από το Ταμείο Μικροπιστώσεων, το οποίο σε κάθε χρονική στιγμή δεν μπορεί να υπερβαίνει τις €25.000. Η χρηματοδότηση διαφορετικών δαπανών από άλλο χρηματοδοτικό μέσο (πλην προγραμμάτων της ΕΑΤ) δεν αποκλείει την δανειοδότηση της επιχείρησης από το Ταμείο Μικροπιστώσεων, με την προϋπόθεση ότι πληροί τα λοιπά κριτήρια επιλεξιμότητας.

24. ΕΡΩΤΗΣΗ: Υπάρχει δυνατότητα χορήγησης δανείου αποκλειστικά επενδυτικού σκοπού; Σε περίπτωση χορήγησης δανείου αποκλειστικά για κεφάλαιο κίνησης, το αιτούμενο ποσό δανειοδότησης μπορεί να αφορά και τις €25.000;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Το δάνειο δεν δύναται να αφορά αποκλειστικά **δάνειο επενδυτικού σκοπού**. Οι δαπάνες σε πάγια (εξοπλισμός, άυλα πάγια, κλπ.) δεν θα πρέπει να υπερβαίνουν το 40% της συνολικής χρηματοδότησης, εκτός εάν τα πάγια αυτά αποσβένονται στη διάρκεια του επιχειρηματικού σχεδίου.

Ενδεικτικές κατηγορίες δαπανών παγίων είναι:

- Παραγωγικός και Μηχανολογικός εξοπλισμός
- Εξοπλισμός για την προστασία του Περιβάλλοντος και Εξοικονόμηση Ενέργειας

version 7_ 07.05.2025

- Ψηφιακός Εξοπλισμός γραφείου
- Λοιπός Εξοπλισμός επιχείρησης
- Μεταφορικά Μέσα
- κ.λπ.

Η δυνατότητα απόσβεσης παγίων κατά τη διάρκεια του επιχειρηματικού σχεδίου δίνεται για τις περιπτώσεις που, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, ένα περιουσιακό στοιχείο της επιχείρησης μπορεί να αποσβεστεί εξ ολοκλήρου μέσα στο φορολογικό έτος που αποκτήθηκε το περιουσιακό στοιχείο. Εν προκειμένω, με βάση το άρθρο 24 του Ν 4172/2013, «εάν η αποσβέσιμη αξία ενός περιουσιακού στοιχείου της επιχείρησης είναι μικρότερη από χίλια πεντακόσια (1.500) ευρώ, το εν λόγω στοιχείο μπορεί να αποσβεστεί εξ ολοκλήρου μέσα στο φορολογικό έτος που αποκτήθηκε το περιουσιακό στοιχείο. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών μπορεί να αναπροσαρμόζεται το ποσό που ορίζεται στο προηγούμενο εδάφιο μία φορά ανά πέντε έτη, με βάση τα κατάλληλα στοιχεία που δημοσιεύονται από την Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.)».

Στην περίπτωση αίτησης χρηματοδότησης αποκλειστικά για **κεφάλαιο κίνησης**, το μέγιστο ποσό του αιτούμενου δανείου μπορεί να ανέρχεται σε €25.000.

Ενδεικτικές κατηγορίες κεφαλαίου κίνησης είναι:

- Πρώτες ύλες
- Ημιτελή προϊόντα
- Μισθολογικό κόστος
- κ.λπ.

25. ΕΡΩΤΗΣΗ: Τα φωτοβολταϊκά συστήματα είναι επιλέξιμη δαπάνη για το Ταμείο Μικροπιστώσεων;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Τα φωτοβολταϊκά συστήματα είναι επιλέξιμη δαπάνη για το Ταμείο Μικροπιστώσεων, καθώς συμβάλλουν στην Εξοικονόμηση Ενέργειας.

26. ΕΡΩΤΗΣΗ: Τι προβλέπεται σε περίπτωση που διαπιστωθεί αντισυμβατική, εκ μέρους του Τελικού Αποδέκτη, χρήση χρηματοδότησης;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Σε περίπτωση που η ΕΑΤ υποδείξει στο Ίδρυμα Μικροχρηματοδοτήσεων την αντισυμβατική εκ μέρους του Τελικού Αποδέκτη, χρήση χρηματοδότησης από δάνειο βάσει σχετικών στοιχείων, ή το Ίδρυμα Μικροχρηματοδοτήσεων διαπιστώσει την αντισυμβατική χρήση και την αναφέρει στην ΕΑΤ, το Ίδρυμα Μικροχρηματοδοτήσεων θα πρέπει να ακολουθήσει τις διαδικασίες ανάκτησης από τον Τελικό Αποδέκτη, του οφέλους της συμμετοχής του στο Ταμείο.

Το όφελος της συμμετοχής του δανειολήπτη στο Ταμείο είναι το σύνολο της οφειλής του σε αυτό κατά τη στιγμή διαπίστωσης της παράβασης. Για παράδειγμα, στην περίπτωση διαπίστωσης αντισυμβατικής χρήσης της χρηματοδότησης, ένα έτος μετά την εκταμίευσή της, ακολουθούνται οι διαδικασίες ανάκτησης από τον Τελικό Αποδέκτη του συνόλου της ανεξόφλητης οφειλής του, στην οποία περιλαμβάνονται το ανεξόφλητο κεφάλαιο του δανείου πλέον των τόκων.

version 7_ 07.05.2025

27. ΕΡΩΤΗΣΗ: Ποιες είναι οι επιλέξιμες δαπάνες;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

- Οι χρηματοδοτήσεις θα πρέπει να καλύπτουν δαπάνες που περιλαμβάνονται στο επιχειρηματικό σχέδιο (Business Plan) της επιχείρησης, η υποβολή του οποίου είναι υποχρεωτική.
- Οι δαπάνες πιστοποιούνται με την προσκόμιση παραστατικών-δικαιολογητικών τεκμηρίωσης, προκειμένου να διασφαλιστεί η επιλεξιμότητα της χρηματοδότησης, η συσχέτισή τους με το υποβληθέν επενδυτικό σχέδιο και η επίτευξη των σκοπών του Ταμείου.
- Οι δαπάνες που δεν έχουν πραγματοποιηθεί (εξόφληση τιμολογίων) πριν την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης στο Ίδρυμα Μικροχρηματοδοτήσεων. Γίνονται δεκτά τιμολόγια επί πιστώσει, ημερομηνίας έως και 6 μήνες πριν την υποβολή του αιτήματος χρηματοδότησης στο Ίδρυμα Μικροχρηματοδοτήσεων.
- Οι δαπάνες σε πάγια (εξοπλισμός κλπ), εφόσον δεν υπερβαίνουν το 40% της συνολικής χρηματοδότησης. Επιπρόσθετα, επιλέξιμες είναι οι δαπάνες για πάγια τα οποία αποσβένονται στη διάρκεια του επιχειρηματικού σχεδίου.
- Οι δαπάνες που αφορούν υποχρεώσεις σχετιζόμενες με τον εμπορικό/συναλλακτικό κύκλο της επιχείρησης, ως μέρος των δραστηριοτήτων αυτής, όπως για παράδειγμα δαπάνες που σχετίζονται, με ανάπτυξη ή επέκταση των δραστηριοτήτων μιας επιχείρησης, οι οποίες δεν έχουν πραγματοποιηθεί (εξόφληση τιμολογίων) πριν την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης στο Ίδρυμα Μικροχρηματοδοτήσεων. Μεταξύ άλλων, επιλέξιμες είναι οι δαπάνες για αγορά πρώτων υλών, μισθολογικό κόστος, αποθεμάτων κ.λπ.

Οι άμεσες δαπάνες προσωπικού είναι επιλέξιμες εάν είναι σύμφωνες με τη συνήθη πρακτική αμοιβών του δικαιούχου για τα σχετικά καθήκοντα ή με το εφαρμοστέο εθνικό δίκαιο, συλλογικές συμφωνίες ή επίσημα στατιστικά στοιχεία.

28. ΕΡΩΤΗΣΗ: Οι αποσβέσεις θα μπορούσαν να αποτελούν δαπάνη του επενδυτικού σχεδίου; Αν ναι, για την εκταμίευση του ποσού που αφορά τις αποσβέσεις του έτους αρκεί αντίγραφο του μητρώου παγίων και των σχετικών λογιστικών εγγραφών;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Στο Ταμείο Μικροπιστώσεων είναι επιλέξιμα τα κάτωθι όσον αφορά σε πάγια και αποσβέσεις:

- Η αγορά παγίων έως ποσού που δεν υπερβαίνει το 40% του προϋπολογισμού του επιχειρηματικού σχεδίου.
- Η αγορά παγίων που αποσβένονται στη διάρκεια του επιχειρηματικού σχεδίου (πάγια αξίας έως €1.500 ανά τεμάχιο).
- Για όσα πάγια στοιχεία δεν περιλαμβάνονται στις δύο ανωτέρω περιπτώσεις δύναται να είναι επιλέξιμες οι αποσβέσεις τους για το διάστημα χρήσης τους στο πλαίσιο του επιχειρηματικού σχεδίου.

version 7_07.05.2025

Ως εκ τούτου, οι αποσβέσεις είναι επιλέξιμη δαπάνη στο πλαίσιο του ΕΚΤ+ και υπό την προϋπόθεση ότι η αγορά του παγίου δεν έχει χρηματοδοτηθεί από λοιπές δράσεις κρατικών ενισχύσεων.

Αναφορικά με την εκταμίευση του ποσού που αφορά στην 3^η περίπτωση, αρκεί αντίγραφο του μητρώου παγίων και των σχετικών λογιστικών εγγραφών.

29. ΕΡΩΤΗΣΗ: Πόσο δεσμευτικό είναι το business plan ως προς τις δαπάνες;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Η περιγραφή των δαπανών στο business plan πρέπει να είναι επαρκής ώστε να προκύπτει ότι συνάδουν με το στόχο του επενδυτικού σχεδίου και ότι εμπίπτουν σε επιλέξιμο ΚΑΔ. Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει οι δαπάνες στο business plan να δύναται να συσχετιστούν με τα παραστατικά-δικαιολογητικά τεκμηρίωσης των δαπανών που θα προσκομιστούν σε μεταγενέστερο χρόνο για την πιστοποίηση της επιλεξιμότητας των δαπανών.

Ενδεικτικές κατηγορίες δαπανών παγίων είναι:

- Παραγωγικός και Μηχανολογικός εξοπλισμός
- Εξοπλισμός για την προστασία του Περιβάλλοντος και Εξοικονόμηση Ενέργειας
- Ψηφιακός Εξοπλισμός γραφείου
- Λοιπός Εξοπλισμός επιχείρησης
- Μεταφορικά Μέσα
- κ.λπ.

Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες σε πάγια στοιχεία (εξοπλισμός, κ.λπ.) εφόσον δεν υπερβαίνουν το 40% της συνολικής χρηματοδότησης. Αν τα πάγια αποσβένονται στη διάρκεια του επιχειρηματικού σχεδίου δύναται οι εν λόγω δαπάνες να ανέρχονται σε ποσοστό μεγαλύτερο του 40% του business plan.

Ενδεικτικές κατηγορίες κεφαλαίου κίνησης είναι:

- Πρώτες ύλες
- Ημιτελή προϊόντα
- Μισθολογικό κόστος
- κ.λπ.

30. ΕΡΩΤΗΣΗ: Υπάρχει δυνατότητα τροποποίησης των δαπανών που περιλαμβάνονται στο business plan;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Στο επιχειρηματικό σχέδιο (business plan) η ανάλυση του προϋπολογισμού δεν απαιτεί λεπτομερή ανάλυση κάθε δαπάνης, αλλά μια γενική επισκόπηση του κόστους και της δημόσιας χρηματοδότησης που απαιτείται για την επένδυση/επέκταση-ανάπτυξη.

Δεν απαιτείται τροποποίηση του business plan εφόσον δεν επηρεάζεται ο στόχος του επιχειρηματικού σχεδίου. Σε κάθε περίπτωση, υπάρχει η δυνατότητα τροποποίησης του business plan στην πλατφόρμα του KYC της ΕΑΤ πριν την τελική κατάθεσή του για αίτηση χρηματοδότησης.

31. ΕΡΩΤΗΣΗ: Υπάρχει δυνατότητα αλλαγής του ποσού χρηματοδότησης i) είτε στο στάδιο μετά την καταχώρηση στο ΚΥΣ, ii) είτε μετά την ολοκλήρωση της αίτησης στο ΟΠΣΚΕ;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Διαδικασία τροποποίησης της αίτησης χρηματοδότησης μετά την ολοκλήρωση της αίτησης στο ΟΠΣΚΕ δεν προβλέπεται. Σε κάθε περίπτωση η εκταμίευση του δανείου συνδέεται με παραστατικά. Εφόσον δεν προσκομίστούν για το σύνολο των δαπανών, το ύψος του δανείου που εκταμιεύεται περιορίζεται έως το ύψος των παραστατικών.

32. ΕΡΩΤΗΣΗ: Ατομική επιχείρηση που έχει κάνει έναρξη τουλάχιστον πριν ένα χρόνο αλλά έχει προσθέσει ΚΑΔ (υλοποίησης) εντός του τελευταίου έτους, μπορεί να κάνει αίτηση;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Οι επιχειρήσεις θα πρέπει να έχουν συσταθεί, ήτοι να διαθέτουν νομική μορφή και Α.Φ.Μ. ή να έχουν κάνει έναρξη σε περίπτωση ατομικής επιχείρησης, τουλάχιστον ένα (1) έτος πριν την ημερομηνία υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης στο ΟΠΣΚΕ. Ως εκ τούτου, ατομική επιχείρηση που έχει κάνει έναρξη τουλάχιστον ένα (1) έτος πριν, μπορεί να κάνει αίτηση στο ΟΠΣΚΕ ανεξαρτήτως από την ημερομηνία προσθήκης του ΚΑΔ επένδυσης.

33. ΕΡΩΤΗΣΗ: Μπορεί μία επιχείρηση να υποβάλει αίτηση χρηματοδότησης σε οποιονδήποτε επιλέξιμο ΚΑΔ χωρίς να έχει έσοδα;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ναι, μια επιχείρηση μπορεί να υποβάλει αίτηση χρηματοδότησης σε οποιονδήποτε επιλέξιμο ΚΑΔ χωρίς να έχει έσοδα.

34. ΕΡΩΤΗΣΗ: Αν οι δαπάνες σε πάγια (π.χ. εξοπλισμός) αποσβένεται κατά την διάρκεια του επιχειρηματικού σχεδίου (πχ 96 μήνες) μπορούν οι εν λόγω δαπάνες να ανέρχονται στο 100% του business plan;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Το επενδυτικό σχέδιο θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί εντός 24 μηνών. Αν τα πάγια αποσβένονται στη διάρκεια του επιχειρηματικού σχεδίου δύναται οι εν λόγω δαπάνες να ανέρχονται σε ποσοστό μεγαλύτερο του 40% του business plan.

35. ΕΡΩΤΗΣΗ: Ποια είναι η διάρκεια του επιχειρηματικού σχεδίου (business plan);

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Η μέγιστη δυνατή διάρκεια του επιχειρηματικού σχεδίου δεν μπορεί να υπερβαίνει τους 24 μήνες, δεδομένου ότι:

- Οι χρηματοδοτήσεις στο πλαίσιο του Ταμείου θα πρέπει να καλύπτουν δαπάνες που περιλαμβάνονται στο επιχειρηματικό σχέδιο (Business Plan) της επιχείρησης, η υποβολή του οποίου είναι υποχρεωτική.
- Η πλήρης εκταμίευση του δανείου θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί σε μέγιστη διάρκεια είκοσι τεσσάρων (24) μηνών, από την υπογραφή της Σύμβασης Τελικού Αποδέκτη και το αργότερο έως την λήξη της Περιόδου Επιλεξιμότητας του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» (31-12-2029).

36. ΕΡΩΤΗΣΗ: Η απαίτηση για προσκόμιση τιμολογίων στα πλαίσια υποβληθέντος επιχειρηματικού σχεδίου για δαπάνες κεφαλαίου κίνησης που ΘΑ υλοποιηθεί, είναι υποχρεωτική πριν την όποια εκταμίευση;

Παράδειγμα Α: Τουριστικό κατάλυμα υποβάλλει αίτηση χρηματοδότησης ύψους €10.000 τον Φεβρουάριο, για δαπάνες που θα υλοποιήσει κατά το άνοιγμα της σεζόν τον Απρίλιο – Μάιο. Μπορεί να πραγματοποιηθεί πρώτη εκταμίευση ύψους €7.000 τον Μάρτιο βάσει του business plan, χωρίς την προσκόμιση τιμολογίων; Εάν ναι, η τελική εκταμίευση ύψους €3.000 μπορεί να πραγματοποιηθεί τον Μάιο-Ιούνιο έναντι ανεξόφλητων τιμολογίων; Θα πρέπει να προσκομισθούν προς επαλήθευση τα εξοφλημένα τιμολόγια της πρώτης εκταμίευσης;

Παράδειγμα Β: Για τη χρηματοδότηση δαπανών μισθοδοσίας (που δεν μπορεί να είναι με πίστωση), μπορεί να γίνει εκταμίευση βάσει της πρόβλεψης του business plan και στη συνέχεια να προσκομισθούν από το δανειολήπτη τα δικαιολογητικά εξόφλησης των μισθοδοτικών καταστάσεων που να καλύπτουν την εκταμίευση;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Για την εκταμίευση του δανείου αρκεί η υποβολή του business plan και η θετική του αξιολόγηση από τον ΕΧΟ βάσει των κριτηρίων που θα θέσει. Για κάθε νέα εκταμίευση πέραν της πρώτης θα απαιτείται να επαληθεύεται από τον ΕΧΟ η εξόφληση των τιμολογίων της εκταμίευσης που έχει προηγηθεί.

Ειδικά για τη χρηματοδότηση δαπανών μισθοδοσίας, σε κάθε νέα εκταμίευση, προκειμένου να επαληθεύεται η επιλεξιμότητα του μισθολογικού κόστους, θα πρέπει να έχουν εξοφληθεί οι καθαρές αποδοχές του εργαζόμενου και να έχουν αποδοθεί οι αναλογούσες ασφαλιστικές εισφορές (εργαζόμενου και εργοδότη) καθώς και να έχει αποδοθεί ο αντίστοιχος φόρος μισθωτών υπηρεσιών, όπως επίσης και ό,τι άλλο απαιτείται βάσει της ισχύουσας κάθε φορά νομοθεσίας. Σε περίπτωση που έχουν καταβληθεί οι καθαρές (πληρωτέες) αποδοχές και δεν έχουν αποδοθεί οι αναλογούσες ασφαλιστικές εισφορές και ο αντίστοιχος φόρος, δύναται να πιστοποιηθούν μόνο οι ως άνω καθαρές αποδοχές, υπό τον όρο ότι ο δικαιούχος έχει προβεί σε ρύθμιση των οφειλών του, την οποία και εξυπηρετεί.

37. ΕΡΩΤΗΣΗ: Είναι επιλέξιμες οι δαπάνες υλοποίησης επιχειρηματικών σχεδίων, που αφορούν σε ανακαινίσεις και ανεγέρσεις; Π.χ. είναι επιλέξιμη η ανακαίνιση εσωτερικού χώρου (λόγω μεταφοράς έδρας επιχείρησης), κατασκευή πισίνας σε τουριστικό κατάλυμα και η ανέγερση κτιρίου σε οικόπεδο, όπως και η αμοιβή μηχανικών για τη μελέτη και αδειοδότηση των κατασκευαστικών έργων, όπως και αρχιτεκτονικών σχεδίων;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Είναι επιλέξιμες οι δαπάνες υλοποίησης επιχειρηματικών σχεδίων, που αφορούν σε ανακαινίσεις και ανεγέρσεις συμπεριλαμβανομένων των σχετικών μελετών, υπό τις εξής προϋποθέσεις:

- οι σχετικές εργασίες αφορούν σε επιλέξιμους ΚΑΔ της επιχείρησης βάσει επιχειρηματικού σχεδίου
- η συνολική αξία παγίων που περιλαμβάνονται στο επιχειρηματικό σχέδιο δεν υπερβαίνουν το 40% της συνολικής αιτούμενης χρηματοδότησης.

version 7_ 07.05.2025

38. ΕΡΩΤΗΣΗ: Οι εργασίες ανακαίνισης θεωρούνται κεφάλαιο κίνησης;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Οι εργασίες ανακαίνισης, στο βαθμό που επιδρούν στη διάρκεια ζωής του κτιρίου θεωρούνται επενδυτικές δαπάνες και όχι κεφάλαιο κίνησης. Ιδιαίτερα λαμβάνεται υπόψη το χρονικό διάστημα για το οποίο η τεχνική παρέμβαση έχει επιπτώσεις στη λειτουργία του παγίου (ωφέλιμη οικονομική ζωή), η σημαντικότητα του ποσού και η ανακτησιμότητα της δαπάνης. Όταν δεν πληρούνται οι σχετικές εννοιολογικές προϋποθέσεις, η σχετική δαπάνη μπορεί να αντιμετωπιστεί ως έξοδο.

39. ΕΡΩΤΗΣΗ: Σε περίπτωση που μία επιχείρηση θέλει να αγοράσει ένα πάγιο π.χ. αυτοκίνητο, και υποβάλλει αίτηση για δάνειο €25.000 (με δεδομένο ότι έχει παραστατικά για τις υπόλοιπες €15.000), μπορεί να χρησιμοποιήσει το 40% για πάγια (άρα έως €10.000);

Μπορεί να αγοράσει αμάξι που κοστίζει €18.000, με ίδια κεφάλαια €8.000 και να αιτηθεί δάνειο €10.000 μέσω του Ταμείου ή το καινούργιο αμάξι που μπορεί να αγοράσει πρέπει να κοστίζει έως €10.000 ώστε να είναι εντός πλαισίου του Ταμείου;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Δύναται τμήμα δανείου (έως 40% του συνολικού δανείου) να καλύπτει μέρος του συνολικού κόστους δαπάνης παγίων εφόσον το τίμημα για την αγορά παγίων έχει εξοφληθεί ολοσχερώς π.χ. με συνεισφορά ιδίων πόρων και πληρούνται λοιπές προϋποθέσεις για την αγορά παγίων (αποκλειστικά οχήματα που ΔΕΝ χρησιμοποιούν ορυκτά καύσιμα). Ως εκ τούτου, στο ανωτέρω παράδειγμα μια επιχείρηση δύναται να πάρει δάνειο € 25.000, εκ των οποίων €15.000 για κεφάλαιο κίνησης και €10.000 (επενδυτικό) για την αγορά επαγγελματικού οχήματος αξίας €18.000, εφόσον η δαπάνη για την αγορά του οχήματος έχει εξοφληθεί ολοσχερώς (π.χ. με ίδιους πόρους).

40. ΕΡΩΤΗΣΗ: Τα αυτοκίνητα με συμβατικά καύσιμα είναι επιλέξιμα προς χρηματοδότηση;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Δεδομένου ότι οι επενδυτικές δαπάνες που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του Ταμείου Μικροπιστώσεων είναι επιλέξιμες βάσει των κανόνων επιλεξιμότητας που ισχύουν για το Ταμείο ΕΤΠΑ κατ' εφαρμογή του άρθρου 25 του ΚΑΝ (ΕΕ) 2021/1060, η χρηματοδότηση για απόκτηση αυτοκινήτου αφορά αποκλειστικά οχήματα που ΔΕΝ χρησιμοποιούν ορυκτά καύσιμα.

41. ΕΡΩΤΗΣΗ: Αναφορικά με τη χρηματοδότηση μεταφορικού μέσου, υπάρχει απαίτηση το όχημα να διαθέτει Επαγγελματική Άδεια Κυκλοφορίας;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Το όχημα θα πρέπει να είναι επαγγελματικής ή μικτής χρήσης και η αναγκαιότητα απόκτησής του θα πρέπει να συνάδει με τον ΚΑΔ Επένδυσης.

42. ΕΡΩΤΗΣΗ: Στο πλαίσιο του Ταμείου Μικροπιστώσεων, «το επενδυτικό σχέδιο θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί εντός 24 μηνών. Αν τα πάγια αποσβένονται στη διάρκεια του επιχειρηματικού σχεδίου δύναται οι εν λόγω δαπάνες να ανέρχονται σε ποσοστό μεγαλύτερο του 40% του business plan.» Με βάση το ν.4172/2013 οι ετήσιες αποσβέσεις επί των παγίων μηχανημάτων είναι 10%. Δηλαδή αυτό σημαίνει ότι αν αγορασθούν μηχανήματα άνω των €1.500 (οπότε μπορούν να αποσβεστούν σε

ποσοστό 100% σε 1 έτος), οι αποσβέσεις στη διετία θα είναι 20%. Άρα οι δαπάνες σε πάγια δεν μπορούν να υπερβαίνουν το 60%, εκτός και αν η αρχική αναπόσβεστη αξία δεν υπερβαίνει τα €1500 ;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Το επενδυτικό σχέδιο θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί εντός 24 μηνών. Οι δαπάνες σε πάγια (εξοπλισμός, άυλα πάγια, κλπ.) δεν θα πρέπει να υπερβαίνουν το 40% της συνολικής χρηματοδότησης, εκτός εάν τα πάγια αυτά αποσβένονται στη διάρκεια του επιχειρηματικού σχεδίου. Η δυνατότητα απόσβεσης παγίων κατά τη διάρκεια του επιχειρηματικού σχεδίου δίνεται για τις περιπτώσεις που, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, ένα περιουσιακό στοιχείο της επιχείρησης μπορεί να αποσβεστεί εξ ολοκλήρου μέσα στο φορολογικό έτος που αποκτήθηκε το περιουσιακό στοιχείο. Εν προκειμένω, με βάση το άρθρο 24 του Ν 4172/2013, «εάν η αποσβέσιμη αξία ενός περιουσιακού στοιχείου της επιχείρησης είναι μικρότερη από χίλια πεντακόσια (1.500) ευρώ, το εν λόγω στοιχείο μπορεί να αποσβεστεί εξ ολοκλήρου μέσα στο φορολογικό έτος που αποκτήθηκε το περιουσιακό στοιχείο. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών μπορεί να αναπροσαρμόζεται το ποσό που ορίζεται στο προηγούμενο εδάφιο μία φορά ανά πέντε έτη, με βάση τα κατάλληλα στοιχεία που δημοσιεύονται από την Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.)».

Πιο συγκεκριμένα:

Στο πλαίσιο ενός επιχειρηματικού σχεδίου, το μέγιστο ποσό που μπορεί να αφορά σε πάγια δεν μπορεί να υπερβαίνει το 40% της συνολικής χρηματοδότησης.

Εφόσον για την υλοποίηση του επιχειρηματικού σχεδίου είναι αναγκαία η προμήθεια παγίων αξίας έως €1.500 ανά τεμάχιο, η αξία των παγίων αυτών είναι επιλέξιμη στο σύνολό της και δεν υπολογίζεται σωρευτικά με τη λοιπή αξία παγίων που υπόκεινται στο άνω όριο του 40%.

Επιπρόσθετα, στο πλαίσιο ενός επιχειρηματικού σχεδίου είναι επιλέξιμες οι αποσβέσεις. Συνεπώς, για την περίπτωση που η συνολικά αξία παγίων που είναι αναγκαία για την απρόσκοπτη υλοποίηση του επιχειρηματικού σχεδίου υπερβαίνει το ποσοστό 40% της συνολικής αιτούμενης χρηματοδότησης βάσει επιχειρηματικού σχεδίου, η επιχείρηση δύναται να αιτηθεί τη χρηματοδότηση για πάγια έως του ποσοστού 40% και για τα υπόλοιπα πάγια να συμπεριλάβει στο επιχειρηματικό σχέδιο τις αποσβέσεις τους κατά το διάστημα χρήσης τους.

43. ΕΡΩΤΗΣΗ: Η δαπάνη συμμετοχής ενός επενδυτή σε πρόγραμμα κατάρτισης είναι επιλέξιμη; Αν ναι, εντάσσεται στην κατηγορία "Δαπάνες Επενδυτικού Σκοπού";

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Είναι επιλέξιμη και εντάσσεται στις δαπάνες επενδυτικού σκοπού, εφόσον σχετίζεται με το επιχειρηματικό σχέδιο.

44. ΕΡΩΤΗΣΗ: Επενδυτής που πληροί τις προϋποθέσεις του προγράμματος, επιθυμεί να δημιουργήσει νέο υποκατάστημα και να δηλώσει νέα επιχειρηματική δραστηριότητα (επιλέξιμη σύμφωνα με τους επιλέξιμους ΚΑΔ του Προγράμματος). Μπορεί να αξιοποιήσει το ταμείο μικροπιστώσεων ως δάνειο επενδυτικού σκοπού για την ανάγκες ίδρυσης του υποκαταστήματος;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ναι, εφόσον αυτό αναφέρεται στο business plan.

version 7_ 07.05.2025

16

45. ΕΡΩΤΗΣΗ: Εταιρεία η οποία διαθέτει ΚΑΔ "68.20.00.00 ΕΚΜΙΣΘΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΙΔΙΟΚΤΗΤΩΝ Η ΜΙΣΘΩΜΕΝΩΝ ΑΚΙΝΗΤΩΝ" και πληροί όλες τις προϋποθέσεις συμμετοχής, μισθώνει ακίνητα από φυσικό πρόσωπο (ατομική επιχείρηση) και εν συνεχεία τα επικοινωνιάζει σε τρίτους. Μπορεί να αιτηθεί ως δαπάνη κεφαλαίου κίνησης το ενοίκιο που καταβάλει στην επιχείρηση από την οποία τα μισθώνει; Αν ναι, το μισθωτήριο θα πρέπει να υπάρχει κατά τη διαδικασία υποβολής του αιτήματος;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Τα ενοίκια είναι επιλέξιμη δαπάνη. Το μισθωτήριο θα πρέπει να συνοδεύει το παραστατικό της σχετικής δαπάνης και δεν απαιτείται να υπάρχει κατά τη διαδικασία υποβολής του αιτήματος για δανειοδότηση.

46. ΕΡΩΤΗΣΗ: Τα έξοδα μετακίνησης εκτός έδρας, κόστος καυσίμων, διαμονής, διατροφής του νομίμου εκπροσώπου μιας επιχείρησης ή και των εργαζομένων για επαγγελματικούς σκοπούς θεωρούνται επιλέξιμα;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Τα έξοδα μετακίνησης εκτός έδρας, κόστος καυσίμων, διαμονής, διατροφής του νομίμου εκπροσώπου μιας επιχείρησης ή και των εργαζομένων για επαγγελματικούς σκοπούς θεωρούνται επιλέξιμα εφόσον ισχύουν σωρευτικά τα παρακάτω:

- η μετακίνηση είναι αναγκαία στο πλαίσιο του εγκεκριμένου επιχειρηματικού σχεδίου
- υπάρχουν σχετικές αποφάσεις ή ισοδύναμα έγγραφα της επιχείρησης για την έγκριση των σχετικών δαπανών σύμφωνα με την ισχύουσα στην επιχείρηση πολιτική σχετικά με έξοδα μετακίνησης

47. ΕΡΩΤΗΣΗ: Η αμοιβή του/της διαχειριστή / διαχειρίστριας σε Μονοπρόσωπη ΙΚΕ καλύπτεται από χρηματοδότηση με κεφάλαιο κίνησης (Κατηγορία Μισθολογικό κόστος);

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Η αμοιβή του/της διαχειριστή / διαχειρίστριας σε Μονοπρόσωπη ΙΚΕ καλύπτεται από χρηματοδότηση με κεφάλαιο κίνησης (Κατηγορία Μισθολογικό κόστος), όπως και όποια άλλη αμοιβή προσωπικού εφόσον η αμοιβή αυτή αντιστοιχεί σε ανθρωπομήνες απασχόλησης η αναγκαιότητα της οποίας τεκμηριώνεται στο πλαίσιο του επιχειρηματικού σχεδίου.

48. ΕΡΩΤΗΣΗ: Αναφορικά με το μισθολογικό κόστος (νέου ή υφιστάμενου προσωπικού), ισχύει κάποια εξαίρεση για προσωπικό με οποιοδήποτε βαθμό συγγένειας με τον δικαιούχο της χρηματοδότησης;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Όσον αφορά στις δαπάνες μισθολογικού κόστους, δεν είναι επιλέξιμη δαπάνη το κόστος μισθοδοσίας εργαζομένων με σχέση μισθωτής εργασίας που είναι σύζυγοι ή συγγενείς α' και β' βαθμού των επενδυτών – μετόχων και των ασκούντων τη διοίκηση/εκπροσώπηση της επιχείρησης.

49. ΕΡΩΤΗΣΗ: Κρίνεται επιλέξιμο το κόστος μεταχειρισμένων αγαθών;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Όχι, η αγορά πάσης φύσεως μεταχειρισμένων αγαθών (συμπεριλαμβανομένων της επίπλωσης, του εξοπλισμού, των οχημάτων, των αποθεμάτων κ.α.) δεν κρίνονται επιλέξιμες και δεν χρηματοδοτούνται από το Πρόγραμμα.

50. ΕΡΩΤΗΣΗ: Οι εισφορές είναι μη επιλέξιμες δαπάνες. Σε αυτές περιλαμβάνονται και οι εισφορές του ελεύθερου επαγγελματία στον ΕΦΚΑ;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Οι ασφαλιστικές εισφορές είναι επιλέξιμες δαπάνες ως μέρος των δαπανών μισθοδοσίας λαμβάνοντας υπόψη και τις σχετικές ερωτήσεις απαντήσεις που είναι αναρτημένες. Οι ασφαλιστικές εισφορές του ελεύθερου επαγγελματία στον ΕΦΚΑ είναι επίσης επιλέξιμες κατά το χρονικό διάστημα που ο ελεύθερος επαγγελματίας / ιδιοκτήτης ατομικής επιχείρησης απασχολείται για την υλοποίηση του επιχειρηματικού σχεδίου.

51. ΕΡΩΤΗΣΗ: Ποιες δαπάνες δεν είναι επιλέξιμες;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Απαγορεύεται η χρηματοδότηση δαπανών για:

- Πληρωμή τόκων χρέους.
- Τέλη, φόροι (με εξαίρεση τον ΦΠΑ που είναι επιλέξιμος), δασμοί, και εισφορές.
- Έξοδα δανειακού φακέλου των ΕΧΟ.
- Αγορά γης και ακινήτων.
- Κόστος μεταχειρισμένων αγαθών.
- Αγορά επίπλωσης εξοπλισμού και οχημάτων, πέραν του ορίου του 40% της συνολικής χρηματοδότησης, εκτός εάν τα πάγια αυτά αποσβένονται στη διάρκεια του επιχειρηματικού σχεδίου.

52. ΕΡΩΤΗΣΗ: Σύμφωνα με τους όρους του Ταμείου, η αύξηση του προσωπικού θα αποτυπωθεί και σε σχετικό δείκτη που θα προστεθεί, ο οποίος θα υπολογίζεται μέσω ΕΡΓΑΝΗ. Επιτρέπεται η μείωση του πλήθους των εργαζομένων κατά τη διάρκεια του δανείου;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Δεν επιτρέπεται η μείωση του πλήθους των εργαζομένων έως την τελική εκταμίευση του δανείου εφόσον ο δανειολήπτης χρησιμοποιήσει το δάνειο για κάλυψη δαπανών μισθοδοσίας. Οι δαπάνες μισθοδοσίας δύνανται να είναι επιλέξιμες ως τμήμα κεφαλαίου κίνησης ειδικού σκοπού, βάσει υποβληθέντος επιχειρηματικού σχεδίου.

53. ΕΡΩΤΗΣΗ: Ένα από τα κριτήρια ορισμού των Πολύ Μικρών Οντοτήτων είναι ο μέσος όρος προσωπικού να μην ξεπερνά τα 10 άτομα. Τι εννοούμε μέσο όρο προσωπικού και πώς το υπολογίζουμε;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ο μέσος όρος προσωπικού αναφέρεται στον αριθμό ετήσιων μονάδων εργασίας (ΕΜΕ), δηλαδή στον αριθμό εργαζομένων πλήρους απασχόλησης που εργάστηκαν στην εξεταζόμενη επιχείρηση ή για λογαριασμό αυτής επί ολόκληρο το υπόψη έτος. Τα άτομα που δεν εργάστηκαν ολόκληρο το έτος, οι εργαζόμενοι μερικής απασχόλησης, ανεξάρτητα από τη διάρκεια, και οι εργαζόμενοι σε εποχική βάση αντιστοιχούν σε κλάσματα των ΕΜΕ.

Στον αριθμό απασχολούμενων περιλαμβάνονται:

α) οι μισθωτοί·

version 7_ 07.05.2025

- β) τα άτομα που εργάζονται για την επιχείρηση, έχουν σχέση εξάρτησης προς αυτήν και εξομοιώνονται με μισθωτούς με βάση το εθνικό δίκαιο·
- γ) οι ιδιοκτήτες επιχειρηματίες·
- δ) οι εταίροι που ασκούν τακτική δραστηριότητα εντός της επιχείρησης και προσπορίζονται οικονομικά οφέλη από την επιχείρηση.

Οι μαθητευόμενοι ή οι σπουδαστές που βρίσκονται σε επαγγελματική κατάρτιση στο πλαίσιο σύμβασης μαθητείας ή επαγγελματικής κατάρτισης δεν συνυπολογίζονται στον αριθμό απασχολουμένων. Η διάρκεια των αδειών μητρότητας ή των γονικών αδειών δεν συνυπολογίζεται.

Για παράδειγμα, μια οντότητα απασχολεί 5 άτομα σε πλήρη απασχόληση, 2 άτομα με εποχιακή απασχόληση 5 μηνών αλλά πλήρους ημερήσιας απασχόλησης και 7 άτομα πλήρους ετήσιας απασχόλησης αλλά μερικής ημερήσιας απασχόλησης τριών ωρών, καθώς και έναν επαγγελματία πλήρους απασχόλησης που αμείβεται με τιμολόγιο. Ο μέσος όρος του προσωπικού που απασχολήθηκε στην περίοδο είναι $(5 \cdot 12/12) + (2 \cdot 5/12) + (7 \cdot 12/12 \cdot 3/8) + 1 = 9.46$ και για την στρογγυλοποίηση 9 (σε ισοδύναμες μονάδες ετήσιας απασχόλησης).

	Εργαζόμενοι	Μήνες απασχόλησης	Τύπος	Μέσος όρος εργαζομένων
Με πλήρη απασχόληση	5	12	$5 \cdot (12/12)$	5
Εποχιακή πλήρης απασχόληση 5 μηνών	2	5	$2 \cdot (5/12)$	0,83
Μερική απασχόληση τριών ωρών ημερησίως όλες τις εργάσιμες ημέρες του χρόνου	7	12	$[7 \cdot (12/12)] \cdot (3/8)$	2,63
Μηχανικός με πλήρη απασχόληση αμειβόμενος με Τιμολόγιο	1	12	1	1
Σύνολο εργαζομένων				9,46 = 9

Ποσοστά μικρότερα του 0,5 στρογγυλοποιούνται προς τα κάτω και ποσοστά μεγαλύτερα του 0,5 στρογγυλοποιούνται προς τα πάνω.

54. ΕΡΩΤΗΣΗ: Τα 2 τουλάχιστον από τα 3 κριτήρια ορισμού των Πολύ Μικρών Οντοτήτων βάσει άρ. 2 παρ.2 του Ν. 4308/2014 πρέπει να ικανοποιούνται κατά τη διάρκεια της οικονομικής χρήσης. Ποιας χρήσης; Της τελευταίας κλεισμένης για την οποία έγινε φορολογική δήλωση (2023) ή του 2024;

version 7_ 07.05.2025

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Λαμβάνεται υπόψιν η τελευταία κλεισμένη λογιστική χρήση που ισχύει κατά την υποβολή της αίτησης.

55. ΕΡΩΤΗΣΗ: Αν το κριτήριο των 10 εργαζομένων δεν ισχύσει μέσα στο 2025, θα υπάρχει πρόβλημα για την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου; Θα πρέπει σε όλο το χρονικό διάστημα υλοποίησης να ισχύουν οι ΕΜΕ<10;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Επιλέξιμες είναι οι επιχειρήσεις που κατά την πλέον πρόσφατη κλεισμένη διαχειριστική χρήση πληρούν τουλάχιστον 2 από τα παρακάτω 3 κριτήρια:

- Μέσο όρο προσωπικού μικρότερο ή ίσο από 10 άτομα
- Σύνολο ενεργητικού μικρότερο ή ίσο των €450 χιλ.
- Καθαρό κύκλο εργασιών μικρότερο ή ίσο των €900 χιλ.

Εφόσον πληρούνται τα κριτήρια που αφορούν στο σύνολο του ενεργητικού και στον καθαρό κύκλο εργασιών, ο αριθμός προσωπικού μπορεί να υπερβαίνει τα 10 άτομα.

Τα κριτήρια επιλεξιμότητας ελέγχονται όπως αυτά τεκμηριώνονται στην αίτηση κάθε υποψήφιας δανειολήπτριας επιχείρησης.

56. ΕΡΩΤΗΣΗ: Μπορεί η υποψήφια για χρηματοδότηση επιχείρηση να κάνει αίτηση σε περισσότερα από ένα Ιδρύματα Μικροχρηματοδοτήσεων που συμμετέχουν στο Ταμείο;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Η ενδιαφερόμενη επιχείρηση έχει τη δυνατότητα να υποβάλλει αίτηση δανείου και να χρηματοδοτηθεί από ένα ή περισσότερα Ιδρύματα Μικροχρηματοδοτήσεων, υποβάλλοντας τα ανάλογα επιχειρηματικά σχέδια (Business Plan) και τηρώντας:

- α) τα όρια σώρευσης που θέτει ο σχετικός Κανονισμός Κρατικών Ενισχύσεων και
- β) αθροιστικά, για το σύνολο των δανειακών κεφαλαίων που λαμβάνει, το μέγιστο όριο των €25.000 που προβλέπεται στο πλαίσιο του Ταμείου Μικροπιστώσεων.

57. ΕΡΩΤΗΣΗ: Πώς υποβάλλονται τα αιτήματα των ενδιαφερόμενων επιχειρήσεων;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Για την ένταξη στο Ταμείο οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις πρέπει να ακολουθήσουν τα κάτωθι βήματα:

- Υποβολή αίτησης στην πλατφόρμα KYC (Know Your Customer) της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας, μέσω του δικτυακού τόπου <https://kyc.hdb.gr/>. Για κάθε ολοκληρωμένη αίτηση και ύστερα από μία σειρά αξιολογήσεων κριτηρίων επιλεξιμότητας, η αίτηση προωθείται στα Ιδρύματα Μικροχρηματοδοτήσεων που έχει επιλέξει ο ενδιαφερόμενος για την υποβολή μη δεσμευτικής προσφοράς. Εφόσον η αίτηση γίνει καταρχήν αποδεκτή, δηλαδή λάβει ο ενδιαφερόμενος μη δεσμευτική προσφορά, τότε εκδίδεται ένας μοναδικός κωδικός, ο οποίος θα χρησιμοποιηθεί στη συνέχεια στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων (ΟΠΣΚΕ).

version 7_ 07.05.2025

20

- **Υποβολή αίτησης στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων (ΟΠΣΚΕ)** μέσω του δικτυακού τόπου <https://app.opske.gr/>, όπου αναγράφει τον μοναδικό αριθμό αίτησης από την πλατφόρμα KYC (1^ο βήμα), που αφορά στο Ίδρυμα Μικροχρηματοδοτήσεων από το οποίο επιθυμεί να χρηματοδοτηθεί και έχει λάβει ήδη μη δεσμευτική προσφορά.
- **Υποβολή αίτησης και απαιτούμενων δικαιολογητικών στο Ίδρυμα Μικροχρηματοδοτήσεων** για την αξιολόγησή της.

Επιπλέον, η επιχείρηση συμπληρώνει Ερωτηματολόγιο Αυτοαξιολόγησης σε τρία βασικά κριτήρια: Περιβαλλοντικά, Κοινωνικά και Εταιρικής Διακυβέρνησης (ESG) στην πλατφόρμα ESG Tracker by HDB, μέσω του δικτυακού τόπου [ESG Tracker by HDB](#). Η συμπλήρωση του εν λόγω ερωτηματολογίου είναι **απαραίτητη** προκειμένου να υποβληθεί η αίτηση χρηματοδότησης στο Ίδρυμα Μικροχρηματοδοτήσεων. Διευκρινίζεται ότι τα αποτελέσματα της αυτοαξιολόγησης δεν αποτελούν κριτήριο επιλεξιμότητας της επιχείρησης στο Πρόγραμμα.

58. ΕΡΩΤΗΣΗ: Έχω εγκριθεί στο πρόγραμμα Σπίτι μου II, επίσης έχω και μια ατομική επιχείρηση με έναν υπάλληλο, παράλληλα εγώ είμαι εργαζόμενη και σε άλλες εταιρίες με εξαρτημένη σύμβαση εργασίας. Μπορώ με την ατομική επιχείρηση να κάνω αίτηση στο πρόγραμμα μικροπιστώσεων ενώ έχω ήδη επιλεγεί στο Σπίτι μου II;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Επιλέξιμες είναι επιχειρήσεις που δεν έχουν συμμετάσχει (λαμβάνεται υπ' όψιν η ημερομηνία υπαγωγής) σε οποιοδήποτε άλλο πρόγραμμα της ΕΑΤ (πρώην ΕΤΕΑΝ) (από την 01-01-2019 έως την ημερομηνία υποβολής αίτησης υπαγωγής στο Ταμείο της ΕΑΤ).

Δεδομένου ότι στο πρόγραμμα Σπίτι μου II έχετε ενταχθεί ως ιδιώτης, η ατομική σας επιχείρηση είναι επιλέξιμη για το Ταμείο Μικροπιστώσεων.

59. ΕΡΩΤΗΣΗ: Τι ισχύει για τις περιπτώσεις εταιρικών σχημάτων όπου έχει γίνει πρόσφατη τροποποίηση των ποσοστών εταίρων/μετόχων και πρόσφατη αλλαγή στην διαχείριση/εκπροσώπηση της επιχείρησης;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ισχύει το εταιρικό σχήμα κατά τον χρόνο που υποβάλλεται η αίτηση κάθε υποψήφιας δανειολήπτριας επιχείρησης, με βάση το οποίο εκδίδεται και η απόφαση υπαγωγής της στο Ταμείο. Προηγούμενες της υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης τροποποιήσεις των ποσοστών εταίρων/μετόχων ή/και αλλαγές στη διαχείριση/εκπροσώπηση της επιχείρησης δεν αναζητούνται ούτε ελέγχονται. Επιτρέπεται μεταγενέστερη της υπαγωγής μεταβολή του εταιρικού σχήματος ή του νόμιμου εκπροσώπου εφόσον από την μεταβολή αυτή δεν προκύπτει μη επιλεξιμότητα δικαιούχου με βάση τους όρους του Ταμείου. Για κάθε μεταβολή η δανειολήπτρια επιχείρηση οφείλει να ενημερώνει τον ΕΧΟ.

60. ΕΡΩΤΗΣΗ: Τι θα ισχύει για τις εταιρείες που θα χρηματοδοτηθούν με τους όρους του Υποπρογράμματος Γυναικεία Επιχειρηματικότητα, όμως κατά τη διάρκεια, γίνει τροποποίηση των

ποσοστών εταίρων/μετόχων και αλλαγή στην διαχείριση/εκπροσώπηση της επιχείρησης (από γυναίκα σε άντρα);

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Για τις επιχειρήσεις που θα χρηματοδοτηθούν με τους όρους για την γυναικεία επιχειρηματικότητα, οι όροι υπαγωγής τους στο συγκεκριμένο Υποπρόγραμμα πρέπει να ισχύουν έως και την τελική εκταμίευση του δανείου. Εξαιρέση αποτελούν λόγοι ανωτέρας βίας.

61. ΕΡΩΤΗΣΗ: Ποιο είναι το πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων στο εμπίπτει το Ταμείο;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Το καθεστώς κρατικών ενισχύσεων που εφαρμόζεται είναι ο Κανονισμός De Minimis (ΕΕ) 2831/2023, όπως εκάστοτε ισχύει, για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας.

62. ΕΡΩΤΗΣΗ: Ποια είναι τα συνεργαζόμενα Ιδρύματα Μικροχρηματοδοτήσεων;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Τα συνεργαζόμενα Ιδρύματα Μικροχρηματοδοτήσεων στη βάση της με Α.Π. 251461/12.12.2024 Πρόσκλησης Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος, στην οποία ανταποκρίθηκαν, της σχετικής απόφασης του ΔΣ της ΕΑΤ και της Επενδυτικής Επιτροπής του Ταμείου Επιχειρηματικότητας III είναι:

A/A	ΙΔΡΥΜΑ ΜΙΚΡΟΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ	ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ
1	AFI Microfinance	www.afimicrofinance.gr	info@afi.org.gr Τηλ.: 210 8256341, 210 825632
2	Microsmart	www.microsmart.gr	info@microsmart.gr Τηλ.: 6970985866
3	TMEΔE Microfinance Solutions	www.microfinancetmede.gr	info@microfinancetmede.gr Τηλ.: 210 7102741

Β. Εξειδικευμένες Ερωτήσεις Εφαρμογής

63. ΕΡΩΤΗΣΗ: Ποια είναι η διαδικασία υποβολής αίτησης από τον δυνητικό Τελικό Αποδέκτη;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Περιγράφονται τα ακόλουθα βήματα:

1° βήμα: Απαραίτητη προϋπόθεση για την αίτηση χρηματοδότησης είναι η ύπαρξη επιχειρηματικού σχεδίου (business plan), η υποβολή του οποίου είναι υποχρεωτική. Πρότυπη φόρμα του σχεδίου βρίσκεται [εδώ](#) ενώ εάν χρειάζεστε περισσότερες πληροφορίες για τη σύνταξή του, μπορείτε να παρακολουθήσετε το σχετικό εκπαιδευτικό video της HDB ακολουθώντας τον σύνδεσμο <https://hdb.gr/tif/business-plan/>

version 7_ 07.05.2025

2° βήμα: Αίτηση από τον δυνητικό Τελικό Αποδέκτη στην πλατφόρμα KYC της EAT <https://kyc.hdb.gr/>

3° βήμα: Αίτηση από τον δυνητικό Τελικό Αποδέκτη στην πλατφόρμα του ΟΠΣΚΕ <https://opske.gr/el/announcement/egheiridio-hrisis-opske-gia-ypoboli-aitisis-hrimatodotisis>

Προς διευκόλυνσή σας ακολουθούν οι κάτωθι σύνδεσμοι :

Εγχειρίδιο εγγραφής Χρηστών Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων
https://opske.gr/sites/default/files/manuals/2025-01/egheiridio_hrisis_opske_aplos_hristis_dikaioyhos_f_0.pdf

Εγχειρίδιο Χρήσης ΟΠΣΚΕ για Αίτηση Χρηματοδότησης
https://opske.gr/sites/default/files/manuals/2025-01/egheiridio_hrisis_opske_aitisi_hrimatodotisis_v3.1.pdf

4° βήμα: Αίτηση από τον δυνητικό Τελικό Αποδέκτη στο Ίδρυμα Μικροχρηματοδοτήσεων. Η ημερομηνία υποβολής της εν λόγω αίτησης θα πιστοποιεί την ημερομηνία αίτησης χρηματοδότησης για το Ταμείο.

Επιπλέον, η επιχείρηση συμπληρώνει Ερωτηματολόγιο Αυτοαξιολόγησης σε τρία βασικά κριτήρια: Περιβαλλοντικά, Κοινωνικά και Εταιρικής Διακυβέρνησης (ESG) στην πλατφόρμα ESG Tracker by HDB, μέσω του δικτυακού τόπου <https://esgtracker.hdb.gr/>. Η συμπλήρωση του εν λόγω ερωτηματολογίου είναι απαραίτητη, προκειμένου να υποβληθεί η αίτηση χρηματοδότησης στο Ίδρυμα Μικροχρηματοδοτήσεων.

64. ΕΡΩΤΗΣΗ: Πότε πρέπει να συμπληρώνεται το ερωτηματολόγιο των ESG κριτηρίων από τον δυνητικό Τελικό Αποδέκτη;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ο Τελικός Αποδέκτης, προτού να υποβάλει την αίτηση χρηματοδότησης στο Ίδρυμα Μικροχρηματοδοτήσεων, θα πρέπει να έχει ολοκληρώσει τη διαδικασία αυτοαξιολόγησης για τα Κριτήρια ESG στο ESG Tracker της EAT <https://esgtracker.hdb.gr/> και να υποβάλλει στο Ίδρυμα Μικροχρηματοδοτήσεων το ESG Tracker Performance Report σε μορφή pdf. Εναλλακτικά, κατά την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης μπορεί να προσκομίσει επιβεβαίωση για την ολοκληρωμένη υποβολή του (Submission Confirmation σε μορφή pdf ή mail) με την ρητή υποχρέωση υποβολής του ESG Tracker Performance Report έως την υπογραφή της σύμβασης δανείου.

65. ΕΡΩΤΗΣΗ: Ποιοι είναι οι χρονικοί περιορισμοί μεταξύ έγκρισης - υπογραφής σύμβασης και υπογραφή σύμβασης – εκταμίευσης;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Η δανειακή σύμβαση υπογράφεται εντός δύο (2) μηνών από την ημερομηνία έγκρισης για ένταξη στο Ταμείο, όπως αυτή γνωστοποιείται από την EAT στο Ίδρυμα Μικροχρηματοδοτήσεων. Το δάνειο εκταμιεύεται εντός δύο (2) μηνών από την ημερομηνία υπογραφής της δανειακής σύμβασης, με καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης εκταμιεύσεων στον τελικό αποδέκτη την 31/12/2029.

66. ΕΡΩΤΗΣΗ: Ποιο είναι το χρονικό σημείο εκκίνησης της υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου, ώστε να ολοκληρωθεί σε 24 μήνες; Η υπογραφή της δανειακής σύμβασης ή η πρώτη εκταμίευση;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Η υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου υπολογίζεται από την υπογραφή της δανειακής σύμβασης.

67. ΕΡΩΤΗΣΗ: Τι ισχύει όταν μία επιχείρηση δραστηριοποιείται τόσο στους τομείς που εξαιρούνται, όσο και στους τομείς που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Ταμείου;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Όταν μια επιχείρηση δραστηριοποιείται τόσο στους τομείς που εξαιρούνται, όσο και στους τομείς που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της Πρόσκλησης και των σχετικών κανονισμών, τότε τα κριτήρια επιλεξιμότητας και οι σχετικοί κανονισμοί εφαρμόζονται στις ενισχύσεις που χορηγούνται στους τομείς ή δραστηριότητες της δεύτερης αυτής περίπτωσης, υπό την προϋπόθεση ότι εξασφαλίζεται, με τα κατάλληλα μέσα, ο διαχωρισμός των δραστηριοτήτων ή η διάκριση των δαπανών και ότι οι δραστηριότητες που ασκούνται στους εξαιρούμενους τομείς δεν επωφελούνται από τις ενισχύσεις που χορηγούνται σύμφωνα με τις διατάξεις της πρόσκλησης και των σχετικών κανονισμών στους επιλέξιμους τομείς.

Ο διαχωρισμός στις κατηγορίες δαπανών γίνεται με βάση το υποβληθέν επιχειρηματικό σχέδιο και πιστοποιούνται με την προσκόμιση παραστατικών-δικαιολογητικών τεκμηρίωσης.

68. ΕΡΩΤΗΣΗ: Σε περίπτωση χρηματοδότησης με κεφάλαιο κίνησης, μπορεί να χρηματοδοτηθεί το 100% των παραστατικών που αφορούν σε λειτουργικές δαπάνες (π.χ. μισθοδοσία, ενοίκια); Τι παραστατικά πρέπει να κατατεθούν; Πρέπει να γίνουν και αγορές;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ναι, μπορεί να χρηματοδοτηθεί το 100% των παραστατικών που αφορούν σε λειτουργικές δαπάνες, εφόσον αποσκοπούν στην ανάπτυξη/επέκταση των δραστηριοτήτων της επιχείρησης, όπως αυτή αποτυπώνεται στο υποβληθέν επιχειρηματικό σχέδιο. Για την εκταμίευση του δανείου αρκεί η υποβολή του business plan και η θετική του αξιολόγηση από τον ΕΧΟ βάσει των κριτηρίων που θα θέσει. Για κάθε νέα εκταμίευση πέραν της πρώτης θα απαιτείται να επαληθεύεται από τον ΕΧΟ η εξόφληση των τιμολογίων της εκταμίευσης που έχει προηγηθεί.

Ειδικά για τη χρηματοδότηση δαπανών μισθοδοσίας, σε κάθε νέα εκταμίευση, προκειμένου να επαληθεύεται η επιλεξιμότητα του μισθολογικού κόστους, θα πρέπει να έχουν εξοφληθεί οι καθαρές αποδοχές του εργαζόμενου και να έχουν αποδοθεί οι αναλογούσες ασφαλιστικές εισφορές (εργαζόμενου και εργοδότη) καθώς και να έχει αποδοθεί ο αντίστοιχος φόρος μισθωτών υπηρεσιών, όπως επίσης και ό,τι άλλο απαιτείται βάσει της ισχύουσας κάθε φορά νομοθεσίας. Σε περίπτωση που έχουν καταβληθεί οι καθαρές (πληρωτέες) αποδοχές και δεν έχουν αποδοθεί οι αναλογούσες ασφαλιστικές εισφορές και ο αντίστοιχος φόρος, δύναται να πιστοποιηθούν μόνο οι ως άνω καθαρές αποδοχές, υπό τον όρο ότι ο δικαιούχος έχει προβεί σε ρύθμιση των οφειλών του, την οποία και εξυπηρετεί.

Δεν είναι υποχρεωτικό να έχουν γίνει αγορές.

69. ΕΡΩΤΗΣΗ: Είναι επιλέξιμη η χρηματοδότηση επιχείρησης με δάνειο επενδυτικού σκοπού για αγορά πακέτου μετοχών εταιρείας;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Όχι, δεν είναι επιλέξιμη.

70. ΕΡΩΤΗΣΗ: Η συμπλήρωση του πίνακα Οικονομικών Προβλέψεων στο Επιχειρηματικό Σχέδιο (Business Plan) είναι υποχρεωτική και διαφέρει ανάλογα με το Υποπρόγραμμα;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Η συμπλήρωση του πίνακα Οικονομικών Προβλέψεων είναι υποχρεωτική και για τα δύο Υποπρογράμματα του Ταμείου Μικροχρηματοδοτήσεων.

71. ΕΡΩΤΗΣΗ: Στις Υπεύθυνες Δηλώσεις (ΥΔ) για το ΤΕΠΙΧ III στο πεδίο της υπογραφής αναγράφει «γνήσιο υπογραφής ή ψηφιακή υπογραφή ή μέσω gov.gr»:

- Απαιτείται γνήσιο υπογραφής από Δημόσια Αρχή;
- Στο πεδίο «Στοιχεία Εκπροσώπου» θα πρέπει να αναγραφούν εκ νέου τα στοιχεία του εκπροσώπου, δεδομένου ότι έχουν αναγράφει παραπάνω στον πίνακα;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Αναφορικά με τις Υπεύθυνες Δηλώσεις σημειώνονται τα κάτωθι, ανά περίπτωση:

- Εάν δεν συμπληρωθεί η υπεύθυνη δήλωση μέσω gov.gr, τότε το γνήσιο της υπογραφής μπορεί να τεθεί σε οποιοδήποτε ΚΕΠ.
- Στο πεδίο «Στοιχεία Εκπροσώπου» τα στοιχεία θα πρέπει να αναγραφούν εκ νέου.

72. ΕΡΩΤΗΣΗ: Τι είναι το mentoring και από ποιον διενεργείται;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ο τελικός αποδέκτης προκειμένου να καθοδηγηθεί μέσω εστιασμένων προγραμμάτων θα επιχορηγείται για συμβουλευτικές συνεδρίες (mentoring) μέσω του Προγράμματος, μετά την υπογραφή της δανειακής σύμβασης και το αργότερο έως την ολοκλήρωση του Επιχειρηματικού Σχεδίου, έως του ποσού των €900 ανά ΑΦΜ Τελικού Αποδέκτη (επί της καθαρής αξίας του τιμολογίου παροχής υπηρεσιών) και θα αποδεικνύεται από τα ανάλογα παραστατικά, προκειμένου να επιχορηγηθεί.

Οι εν λόγω συμβουλευτικές συνεδρίες, οι οποίες είναι υποχρεωτικές για τον τελικό αποδέκτη, θα διεξάγονται από τους ΕΧΟ (είτε με ίδια μέσα είτε μέσω συμβουλευτικών εταιρειών), ενώ θα συνδέονται με το επιχειρηματικό πλάνο του εκάστοτε επενδυτή στο πλαίσιο του Ταμείου.

73. ΕΡΩΤΗΣΗ: Η καταβολή της επιχορήγησης του mentoring πραγματοποιείται εντός 12 μηνών από την εκταμίευση. Δεδομένου ότι η εκταμίευση μπορεί να είναι τμηματική ή εφάπαξ, ο χρόνος μετρά από την 1η ή από την τελική εκταμίευση;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Η καταβολή της επιχορήγησης να πραγματοποιείται εφάπαξ, εντός 12 μηνών από την πρώτη εκταμίευση και αποδίδεται απευθείας στον ΕΧΟ που παρείχε την υπηρεσία.

74. ΕΡΩΤΗΣΗ: Εφόσον το mentoring ανέρχεται στα €900 ανά ΑΦΜ Τελικού Αποδέκτη και ο κάθε δανειολήπτης δύναται να υποβάλει περισσότερες από μία αιτήσεις δανειοδότησης έως του ποσού των €25.000, η επιχορήγηση μπορεί να επιμεριστεί ανά αίτηση;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Το mentoring ανέρχεται στα €900 ανά ΑΦΜ και σε περίπτωση που ο δανειολήπτης υποβάλει περισσότερες από μία αιτήσεις δανειοδότησης έως του ποσού των €25.000, η επιχορήγηση μπορεί να επιμεριστεί ανά αίτηση υπό την προϋπόθεση ότι κάθε δανειακή σύμβαση υποχρεωτικά συνοδεύεται από υπηρεσίες mentoring.

75. ΕΡΩΤΗΣΗ: Τι σημαίνει ότι οι ατομικές επιχειρήσεις θα πρέπει να έχουν κάνει έναρξη τουλάχιστον ένα (1) έτος πριν την ημερομηνία υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης στο ΟΠΣΚΕ;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Η σύσταση της επιχείρησης, δηλαδή η έναρξη δραστηριότητας στη Δ.Ο.Υ., θα πρέπει να έχει πραγματοποιηθεί τουλάχιστον ένα χρόνο πριν την ημερομηνία υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης στο ΟΠΣΚΕ.

76. ΕΡΩΤΗΣΗ: Η μίσθωση – ενοικίαση αυτοκινήτου (καινούριου) για 60 μήνες είναι επιλέξιμη δαπάνη;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Δαπάνες ενοικίων για τη χρήση παγίων στοιχείων που είναι αναγκαία για την υλοποίηση της πράξης αποτελούν επιλέξιμες δαπάνες υπό την προϋπόθεση ότι το συνολικό κόστος για τη χρήση των παγίων καθ' όλη τη διάρκεια της πράξης δικαιολογεί τη μη απόκτηση του δικαιώματος χρήσης τους με άλλο τρόπο και με την επιφύλαξη των λοιπών κανόνων επιλεξιμότητας. Δεδομένου ότι το επενδυτικό σχέδιο θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί εντός 24 μηνών η μίσθωση– ενοικίαση αυτοκινήτου (καινούριου) για 60 μήνες δεν είναι επιλέξιμη δαπάνη.

77. ΕΡΩΤΗΣΗ: Ποιο ποσό λαμβάνεται υπόψη στο de minimis;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Στο de minimis λαμβάνεται υπόψη το Ακαθάριστο Ισοδύναμο Επιχορήγησης λόγω της άτοκης συνεισφοράς των πόρων του Ταμείου (δηλαδή στο 60% ή 75% του δάνειου) και η επιχορήγηση του ποσού εκπαίδευσης/υποστήριξης (mentoring).

78. ΕΡΩΤΗΣΗ: Πού μπορώ να απευθυνθώ για ερωτήματα ή διευκρινίσεις;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Για οποιαδήποτε απορία, μπορείτε να καλέσετε στο Τηλέφωνο Εξυπηρέτησης Κοινού **211-1058660**, από **Δευτέρα έως Παρασκευή 09:00-17:00** ή να υποβάλετε το ερώτημά σας μέσω email στην ηλεκτρονική διεύθυνση microfinance@hdb.gr